

Openbaar verslag informatie avond 20 juni 2022

Mogelijke opvang jonge vluchtelingen aan de Panovenweg 14 in Rekken

Aanwezig:

- Direct omwonenden en belanghebbenden rondom de Panovenweg 14 (in totaal zijn 61 adressen uitgenodigd)
- DorpsCoöperatie Rekken: Lotte Roos, Herman Aarnink, Esther Stomps
- Centraal Orgaan opvang Asielzoekers: Rolf Wolbers, Nadia Maqdache, Mac Mohammed Amin
- Gemeente Berkelland: Joost van Oostrum, Inge Waarlo, Arjan van Faassen, Karolien Dekkers

1. Welkom en toelichting

Joost van Oostrum, burgemeester

De opvang van vluchtelingen is momenteel een maatschappelijk urgent thema. De situatie in het asielzoekerscentrum in Ter Apel is veelvuldig in het nieuws. De gemeente heeft een formeel verzoek ontvangen van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) om een AMV opvang te realiseren aan de Panovenweg 14 in Rekken. AMV staat voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen. Het COA heeft het pand geschouwd en geschikt bevonden voor de opvang van 50-80 jongeren.

Belangrijk om te benadrukken is dat de gemeente nog geen besluit heeft genomen. Er is geen contract met het COA. Voor de gemeente is het peilen van draagvlak altijd de eerste stap. En dit vraagt een zorgvuldig proces. De gemeente Berkelland heeft eerder ervaring opgedaan met de opvang van AMV in Borculo, op het terrein van de Leo stichting.

De gemeente heeft eerst de DorpsCoöperatie Rekken (DCR) benaderd en met hen een rondleiding door het gebouw gekregen van de makelaar. De gemeente heeft de DCR nadrukkelijk niet gevraagd om instemming met het plan. De DCR heeft enkel een positief advies gegeven om draagvlak verder te verkennen. Dit is de volgende stap en daarom zijn we vanavond hier. De reden dat we enkel de direct omwonenden hebben uitgenodigd en niet de hele Rekkense gemeenschap is om echt het gesprek aan te gaan samen en iedereen de kans te geven zijn vragen en zorgen te delen. Dit neemt niet weg dat ook de aanwezige bewoners die geen uitnodigingsbrief hebben ontvangen welkom zijn vanavond.

2. Toelichting DorpsCoöperatie Rekken

Lotte Roos, voorzitter

De DCR is benaderd door de gemeente en geïnformeerd over het verzoek van het COA. Een delegatie van de DCR heeft een rondleiding gehad door het pand met toelichting vanuit de burgemeester. Op basis daarvan heeft de DCR een positief advies gegeven om draagvlak onder inwoners

te gaan verkennen, te beginnen met een bijeenkomst voor direct omwonenden. Na het versturen van de uitnodigingen kreeg de DCR signalen dat niet de hele buurt was uitgenodigd. Dit signaal heeft de DCR opgepakt met de gemeente en de uitnodigingen zijn vervolgens breder uitgezet. Fijn dat bewoners de DCR weten te vinden voor dergelijke signalen. De rol die de DCR voor zichzelf ziet is het organiseren en faciliteren van de stem van de Rekkense gemeenschap in dit proces. En om de verbinding te zijn naar de gemeente. Het idee is om een werkgroep op te zetten met mensen uit de buurt en uit de bredere Rekkense gemeenschap om samen verder in gesprek te gaan. Voor de DCR is een zorgvuldig proces erg belangrijk.

3. Toelichting Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

Rolf Wolbers, bestuurlijk vastgoedadviseur Flevoland en Gelderland

Nadia Maqdache, secretaris bijzondere opvang Zuid en Midden-Zuid

Mac Mohammed Amin: manager AMV

Het COA krijgt momenteel gemiddeld 200 extra AMV per week binnen in Ter Apel. Voor deze jongeren zijn er veel te weinig plekken. Vandaar het verzoek aan de gemeente Berkelland om een Proces Opvang Locatie in te richten aan de Panovenweg 14.

Toelichting asielprocedure AMV:

Jongeren melden zich in Ter Apel, daar gaan ze door een identificatieproces. Vervolgens krijgen ze een plek op een Proces Opvang Locatie (POL) verspreid door het land. Op een POL zitten tussen de 50-80 jongeren tussen de 15-18 jaar, zowel jongens als meisjes. Jongeren onder de 15 jaar komen meestal terecht in opvanggezinnen. Op de POL doorlopen ze de asielprocedure. Normaal duurt dit 7-10 weken maar gezien de achterstand bij het IND duurt de procedure momenteel 6 maanden tot een jaar. Vanuit de asielprocedure krijgen de jongeren een positieve beschikking (wel een verblijfsvergunning) of negatieve beschikking (geen verblijfsvergunning). Jongeren met een positieve beschikking gaan na de asielprocedure naar een kleinschalige woonvoorziening van het Nidos (voogdij instantie). Jongeren met een negatieve beschikking gaan tot hun 18^e jaar naar een kleinschalige opvang van het COA. Voor de beoogde opvang in Rekken geldt dus dat jongeren er alleen zitten gedurende hun asielprocedure.

Toelichting Proces Opvang Locatie:

Op een POL is er, naast beveiliging, 24 uur per dag begeleiding voor de jongeren. Alle begeleiders zijn pedagogisch onderlegd. Alle jongeren krijgen een eigen mentor die hen helpt in het traject en in hun eigen ontwikkeling. Dit in samenwerking met een jeugdbeschermer van het Nidos.

De jongeren hebben vaak traumatische ervaringen meegemaakt maar dat betekent niet dat ze allemaal getraumatiseerd zijn. De begeleiders zijn daarin getraind en in staat om de jongeren daar goed in te begeleiden.

De jongeren volgen een dag- en nachtritme. De jongeren zijn leerplichtig en gaan naar school. Van hun mentor leren ze vaardigheden zoals zelf koken, boodschappen doen, hygiëne etc. Ze worden begeleid naar de supermarkt waar ze inkopen kunnen doen. Ook worden er diverse activiteiten georganiseerd voor de jongeren. Er worden afspraken gemaakt met jongeren wanneer ze de deur uit willen. Er is een vaste bedtijd. Voor het COA is het belangrijk om een fijn leefklimaat te creëren waarin het veilig is voor zowel de jongeren als de medewerkers.

De doelstellingen en belangrijke afspraken over wat wel/niet aanvaardbaar is worden niet door het COA bepaald maar door alle betrokkenen (buurtbewoners, vrijwilligers, COA, jongeren, gemeente etc.).

Meer informatie is ook te vinden op <https://www.coa.nl/nl/alleenstaande-jongeren>.

4. Vragen en antwoorden

#	Vraag	Antwoord
Proces		
1	Hoeveel invloed hebben we als gemeenschap?	Er is nog niets besloten. Vanavond wordt het voor het eerst met omwonenden besproken en worden vragen verzameld. Voor de gemeente is een zorgvuldig proces met de gemeenschap belangrijk. Het kan uitkomen op een 'nee, we doen het niet' met daarbij goede argumentatie. Of het kan uitkomen op een 'ja, we doen het wel', met een aantal voorwaarden.
2	Wordt er naast deze locatie ook onderzoek gedaan naar andere locaties?	Er zijn momenteel geen andere leegstaande locaties in Berkelland. De leegstaande locaties die er waren zijn momenteel in gebruik voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.
3	Hoe denken Tactus en Trajectum er over?	Trajectum is niet aanwezig. Vanuit Tactus wordt aangegeven dat ze als maatschappelijke onderneming een positieve grondhouding hebben t.o.v. dit soort maatschappelijke vragen. Ze zijn er vanavond ook om te luisteren naar de toelichting en de vragen die er spelen. En om op basis daarvan eventuele verdere vragen aan de gemeente voor te leggen.
4	Op welke termijn wil het COA deze opvang openen?	Als gemeente bepalen we hierin zelf het tempo. Er zijn geen afspraken met het COA over een termijn. Mocht de opvang er komen dan heeft het COA vervolgens nog 6-9 maanden nodig voor de verbouwing.

5	Zijn de omliggende gemeenten Haaksbergen en Vreden geïnformeerd?	Ja, de burgemeester is in contact met beide gemeenten.
6	Het COA is nieuw voor omwonenden. Vertrouwen is er daardoor nog niet. Kunnen de omwonenden een kijkje nemen op een lopende AMV locatie om te zien hoe het COA te werk gaat?	Zeker, dat gaan we organiseren.
Doelgroep en aantallen		
7	Uit welke landen komen de jongeren?	Dat kan verschillen. Momenteel komen ze vooral uit Eritrea, Syrië, Somalië, Jemen en Afghanistan. Het zijn zowel jongens als meisjes, al is het overgrote deel jongens.
8	Komen alle jongeren tegelijk binnen op de locatie?	Nee, als het doorgaat dan stromen de jongeren gefaseerd in over een x aantal weken. Dit zodat er voldoende aandacht is elke dag voor de nieuwe jongeren om zich te settelen.
9	Kunnen we kennismaken met de jongeren voordat ze hier komen te wonen?	Het COA kan niet zeggen welke jongeren er komen. Dit hangt af van de aanmeldingen in Ter Apel.
10	Welke geloofsovertuigingen hebben de jongeren?	Dit verschilt. Er zijn islamitische jongeren maar ook orthodox katholieken en christenen.
11	Hoe kijken jongeren aan tegen LHBTI personen (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, trans- en intersekse personen)?	Jongeren hebben verschillende geloofsovertuigingen. Er is aandacht voor vanuit het COA, zij gaan gesprekken aan met jongeren over de normen en waarden die we in Nederland hebben. Mocht dit toch tot problemen leiden dan kunnen omwonenden dit direct melden bij het COA.
12	Gaat dat goed als jongens en meisjes samen op 1 locatie zitten?	In de ervaring van het COA gaat dit meestal goed. Er is hier ook veel aandacht voor vanuit de begeleiding.
13	De buurt is te klein om 80 jongeren op te vangen voor 10 jaar, naast de 2 instellingen die er al zitten. Een kleiner aantal en voor een kortere termijn is beter te behappen voor de gemeenschap.	De zorg nemen we mee. Een POL is echter altijd voor 50-80 jongeren. Dat is in dit pand ook het meest gunstig. Minder is niet rendabel. Het pand kan onderverdeeld worden in 4 compartimenten van ca. 15 jongeren.
14	Aanbevelingen uit een evaluatie van 2018 geven aan dat kleinere locaties (16-20 personen) beter zijn voor de opvang van AMV. Ook moet de doelgroep passen zijn bij	Een POL is altijd tussen de 50-80 jongeren. De aanbevelingen rondom kleinere locaties zijn wel degelijk overgenomen in de kleinschalige woonvoorzieningen

elkaar. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken adviseert om niet voor hogere aantallen te gaan. Waarom doen we dit dan nu wel?

van het Nidos en de kleinschalige opvang van het COA. Dit is nadat jongeren de asielprocedure hebben doorlopen.

15 Hoe verhoudt het zich tot de andere jongeren die er zijn? Deze doelgroepen gaan elkaar tegenkomen, hoe gaat dat contact onderling?

De ervaring van het COA is dat het belangrijk is om in te steken op verbinding en de jongeren elkaar georganiseerd te laten ontmoeten. Ze hebben op andere plekken ook te maken met meerdere instellingen. Dat loopt goed.

Locatie en personeel

16 Waarom wil het COA het pand huren voor een termijn van 10 jaar?

Het COA moet flink investeren om het pand geschikt te maken voor AMV opvang. Op een termijn van 10 jaar is dit rendabel te maken. Daarnaast is het voor het COA ook belangrijk om locaties voor langere termijn te hebben. Dit in plaats van locaties te sluiten als de vluchtelingengolf afneemt en vervolgens weer nieuwe locaties te moeten openen bij een nieuwe vluchtelingengolf.

17 Waarom wordt de verbouwing niet bekostigd door de eigenaar van het pand maar door het COA en dus met belastinggeld?

Het COA betaalt deze kosten meestal zelf. Dit is omdat het COA bovenwettelijke eisen heeft gekregen van het Rijk waar de locaties aan moeten voldoen. Daarnaast is het zo dat als de eigenaar de verbouwing bekostigt, de huur flink omhoog gaat. Dus dan moet het COA het indirect alsnog betalen.

18 Naast de eventuele komst van het COA gaat ook Tactus uitbreiden. Kan er voldoende personele bezetting gevonden worden om een goede begeleiding van de doelgroepen te waarborgen?

Dat is tot nu toe gelukt, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt.

Begeleiding en activiteiten

19 Hoe zit het met taal, spreken de medewerkers de talen van de jongeren?

De medewerkers zijn meertalig. Ook wordt gebruik gemaakt van de tolktelefoon.

20 Hoe wordt het onderwijs georganiseerd?

Dat ligt bij de gemeente. Als het doorgaat dan gaat de gemeente op zoek naar een geschikte locatie voor onderwijs voor deze jongeren, een zogenoemde Internationale Schakelklas (ISK). Onderwijs is belangrijk voor deze jongeren en geeft ze een voorsprong bij de latere inburgering. De ervaring met AMV opvang in Borculo leert dat het goed is voor jongeren om te moeten reizen naar school. Op deze manier leren ze dat ze op tijd klaar moeten staan, hebben ze een dagritme etc.

21 Hoe gaat het met uitgaan in het weekend?	De jongeren gaan meestal niet uit, er worden in het weekend in de avonden activiteiten georganiseerd op de locatie. Als er activiteiten buiten de locatie plaatsvinden dan gaat er altijd een begeleider mee.
22 Wat wordt er verwacht van het verenigingsleven in Rekken?	De ervaring vanuit het COA is dat jongeren wel naar lokale verenigingen gaan voor sport of activiteiten. Maar daar kunnen samen afspraken over worden gemaakt.
Veiligheid	
23 Op een aantal plaatsen lijkt het niet zo goed te lopen met de AMV opvang, e.g. in Overloon en Oisterwijk. Hoe voorkomen we overlast voor omwonenden?	Het COA kan, ondanks goede afspraken en aandacht van begeleiders, niet garanderen dat er helemaal geen overlast zal komen. Het is belangrijk dat omwonenden signalen zo snel mogelijk door te geven. De ervaring op andere locaties is dat bewoners geen nare ervaringen hebben met de jongeren. Het COA investeert in verbinding en ontmoeting met de buurt. Ook in Oisterwijk hebben ze ingestoken op samenwerking en inzet van alle partijen, dat heeft geholpen.
24 Er zijn zorgen om de veiligheid van kinderen en jongeren in Rekken. Kunnen ze straks nog veilig rondlopen en fietsen?	Zie antwoord hierboven.
25 Kunnen de COA medewerkers bepaalde jongeren verbieden om de deur uit te gaan?	Nee, het COA heeft niet de bevoegdheid om iemand binnen te laten blijven. Het is geen gesloten instelling.
26 Hoe kunnen we voorkomen dat we pas actie kunnen ondernemen als het mis gaat?	Er is sprake van duidelijke afspraken en veel begeleiding voor deze jongeren. Er wordt ingezet op korte lijntjes met de politie (o.a. wijkagent instellingen) en met de buurt zodat signalen snel kunnen worden opgevolgd. Het COA heeft beveiliging om mensen met kwade bedoelingen buiten te houden.
27 Het Ministerie van Justitie geeft jaarlijks een incidentenrapport uit. Kan het COA omwonenden op basis van deze data inzicht geven in wat we kunnen verwachten aan incidenten op de mogelijke AMV locatie?	We hebben deze data niet lokaal beschikbaar, enkel van andere locaties in een andere context. We kunnen veiligheid wel uitvoeriger bespreken, te beginnen in de werkgroep. Hier kan de politie ook bij worden betrokken. Zij kunnen goed aangeven wat ze wel en niet kunnen doen.
Overig	
28 Er is een zorg over de impact van een AMV opvang op de huizenprijzen. Worden omwonenden daarvoor gecompenseerd?	De waardedaling van woningen rondom een AMV opvang wordt niet door feiten gestaafd. Maar het gevoel en signaal worden meegenomen. Als de AMV opvang niet doorgaat kan het nog steeds zijn dat er, binnen het huidige bestemmingsplan, een andere instelling het gebouw in gebruik gaat nemen.

29 Tactus verhuist naar de TBS kliniek. Wat gebeurt er met de leegstaande gebouwen? Dat is nog niet duidelijk.

5. Afsluiting

Joost van Oostrum, burgemeester

We hebben vanavond vragen verzameld en waar mogelijk beantwoord. We hebben veel zorgen gehoord en veel onbekendheid. We hebben gehoord van mensen die tegen zijn en van mensen die er over na willen denken maar wel met mitsen en maren zoals kleinere aantallen en een kortere termijn. De gedeelde zorgen over onveiligheid nemen we serieus. Dank voor het delen van deze vragen en zorgen. Het is belangrijk om nogmaals te benadrukken dat nog niet is besloten of de AMV opvang er komt of niet. We hebben waar mogelijk antwoord gegeven op de vragen maar nog niet op waar we gaan uitkomen met elkaar. Dat zal duidelijk worden in de vervolgstappen.

6. Vervolgstappen

1. Er komt een openbaar verslag van deze avond. Deze wordt per post verstuurd naar alle genodigden. Ook komt het verslag op de website www.info-rekken.nl.
2. Er wordt een werkgroep gevormd, gefaciliteerd door de DorpsCoöperatie Rekken. Deze werkgroep bestaat uit direct omwonenden en inwoners van Rekken. Interesse in de werkgroep kan worden aangegeven bij de DorpsCoöperatie Rekken via dorpscooperatierekken@gmail.com, **graag voor 13 juli 2022**.
3. Met deze werkgroep wordt de komende tijd in meerdere sessies doorgepraat, ook met de gemeente en het COA. Naar behoefte kan er een bijeenkomst worden georganiseerd voor de gehele Rekkense gemeenschap.
4. Er wordt een excursie georganiseerd voor omwonenden naar een lopende AMV opvang.
5. Verdere vragen en opmerkingen kunnen worden gestuurd naar info@gemeenteberkelland.nl o.v.v. zaaknummer 329923.